

TID: ONSDAG 14.02.24, KL 09:30-14:30

STED: REALFAGSROMMET, AKTIVITETSHUSET, ÅFJORD

MØTEDELTAKERE

KOMMUNE	RÅDSMEDLEM	KOMMUNEDIREKTØR/RÅDMANN	FORFALL
Indre Fosen	Oskar A. Småvik Raymond Balstad Ivar Rostad	Kjetil Mjøsund	
Osen	Håvard Strand Line Stein Kristian Momyr	Grete H. Haugdal	Astrid Jakobsen
Ørland	Hallgeir Grøntvedt Mona Sjøli Ogne Undertun	Marit K. Ervik	
Åfjord	Erling Iversen Kaja Hovde Bye	Per Ola Johansen	Einar Eian
Tillitsvalgte	Ann Berit Nervik		Ann Berit Nervik

Øvrige møtedeltakere:

DELTAKER	ROLLE	ORGANISASJON
Jan Rønningen	Politisk observatør	Trøndelag fylkeskommune
Peter Meinert	Adm. observatør	Trøndelag fylkeskommune
May-Iren Evenmo	Adm. observatør	KS
Torun Bakken	Utviklingsleder	Fosenregionen
Bjørn Erik Vangen	Prosjektleder	Fosenregionen
Kim A. Christensen	Prosjektleder	Fosenregionen

Gjester:

Morten Warankov, Fosenbrua AS

Knut Vareide, Telemarksforskning (digitalt)

Velkommen og kort innledning og gjennomgang av dagens agenda ved leder Hallgeir Grøntvedt. Nye observatører som deltar i regionrådet, starter derfor med en kort presentasjon av alle møtedeltakere.

PS 01/24 Gjennomgang og godkjenning av møtereferat 03.11.2023

Vedtak:

Regionrådet godkjenner møtereferatet fra regionrådsmøtet den 3.november 2023

Enstemmig vedtatt

PS 02/24 Orientering regionale utviklingsprosjekter

Vedtak:

Rådet tar orienteringen fra utviklingsleder til etterretning.

Enstemmig vedtatt

PS 03/24 Håndbok for interkommunale samarbeid i Fosenregionen

Behandling:

- Kjetil og Torun innleder om arbeidet som ligger til grunn for saken og videre om den politiske prosessen hvor avtalene skal til behandling i kommunestyrene.
- Det er viktig at alle saksfremleggene behandles likt i alle kommunestyrene.
- Gjennom denne prosessen er det også utarbeidet en håndbok for samarbeidene i Fosenregionen. Denne er et overordnet styrende dokument for samhandlingen om tjenestesamarbeidene i Fosenregionen.

Spørsmål og kommentarer:

- **Hallgeir:** bra å få til en slik håndbok. Det produseres løpende nye stortingsmeldinger som stiller krav til oss kommunene og da er det bra å ha dette på plass, god jobbet!
- **Kjetil:** den mest sårbare resursen vi har er folk, kunnskap og kapasitet. Skal vi klare å løse disse utfordringene i sammenheng med stortingsmeldingene er dette et godt utgangspunkt for å kunne håndtere dette. Det som bekymrer mest, er mangelen på folk. Vi er avhengig av gode verktøy for å løse utfordringene og kunne gi gode tilbud til innbyggerne.
- **Mona:** du sa mye av det jeg tenkte på Kjetil. Det mest sårbare er barnevern, en stor post i alle kommunene. Vi sliter spesielt med å få på plass nok fosterforeldre.
- **Hallgeir:** kunne tenkt meg å få på plass flere samarbeid også, utvikle flere av våre tjenester i samarbeid.
- **Ivar:** vi må også huske ulempene med styring som dette også for oss som er folkevalgte. Vi som folkevalgte får mindre handlekraft og påvirkning

budsjettmessig på tjenestene som er organisert som vertskommunesamarbeid, men støtter samarbeidet. Det er også bra med disse styringsverktøyene.

- **Grete:** det er også en oppgave for politikerne å sette dette på dagsorden. Prioriteringer. Viktig for utviklingen. Hver kommune må sette av folk for å følge opp samarbeidene.
- **Håvard:** glad for arbeidet som er gjort for å lage formaliserte samarbeid. Enig med Grete om at det er viktig at vi har folk i egen kommune som kan følge opp dette. Osen er helt avhengig av disse samarbeidene, eks. innenfor landbruk. Vi klarer ikke å ha fagfolk på alle områder i egen kommune.
- **Marit:** er ikke sikkert vi trenger flere avtaler og vertskommunesamarbeid, men vi må se på de samarbeidene vi har om de kan favne mer. Det blir færre ressurser så vi trenger gode samarbeid.
- **Kjetil:** vertskommune samarbeidene er bare en del av dette, vi har mange andre samarbeid i tillegg. Ser vi litt rundt oss har vi også IKS, vi må ha en bevissthet for hva vi velger av modeller for samarbeid.
- **Torun:** vi har i denne runden sett på avtalene for vertskommunesamarbeidene, men vi skal selvfølgelig ta med oss IKS ene også. Når det gjelder IKS så er disse egne selskaper, hvor det er de folkevalgte som sitter i styrene, og har ansvar for en bevisst holdning til hva de representerer og hvilket ansvar som påhviler den enkelte når man representerer sin kommunes eierinteresser inn i et IKS. Håper dette momentet også blir tatt med inn i folkevalgtopplæringen for de nye kommunestyrene.
- **Kjetil:** Håndbok og samarbeidsavtaler blir sendt ut som en ferdig pakke til kommunene. Dette vedtas i hvert enkelt kommunestyre. Kommunestyrene kan ikke endre på innhold og tekst, dette er solid gjennomarbeidet og omforent innhold fra kommunedirektørforum.
- **Kaja:** det er mange samarbeid utover dette. Savner noe om rekruttering i skole, helse osv. Vi har for lite møtepunkter og samarbeid om blant annet rekruttering, mottak av flyktninger, her trengs det også mye kompetanse, her må vi kunne samarbeide.
- **Hallgeir:** fylkestinget skal ha en sak om samarbeid om mottak av flyktninger nå, det må til mere samarbeid mellom kommunene. Behovet er absolutt der. Vi skal ha folkevalgtopplæring i morgen, der skal vi også gjennom dette.

Vedtak:

1. Regionrådet vedtar at «Håndbok for interkommunale samarbeid i Fosenregionen» tas i bruk som styrende dokument for samarbeidene som fremlagt.
2. Kommunedirektørforum gis ansvaret for å følge opp rutinene som beskrives i håndboka.
3. Håndbok for interkommunale samarbeid i Fosenregionen fremlegges for behandling i kommunestyrene.

Enstemmig vedtatt

PS 04/24 Samarbeidsavtaler for samarbeidsordningene

Vedtak:

1. Regionrådet vedtar at de fremlagte samarbeidsavtalene for interkommunale samarbeid for tjenesteområdene lønn, regnskap, inkasso, IKT og barnevern fremlegges for behandling i kommunestyrene for de respektive kommunene i Fosenregionen.

Enstemmig vedtatt

PS 05/24 Matregion 2.0 – videreføring og søknad om medfinansiering

Innledning ved prosjektleder Bjørn Erik. Se vedlagte presentasjon.

Vedtak:

1. Regionrådet viderefører matregion Fosen for perioden 2024-2026 for å bidra til å videreutvikle Fosen som matregion i henhold til vedlagte prosjektplan.
2. Egenandel finansieres ved bruk av regionrådets disposisjonsfond med inntil kr 1.500.000, - over tre år og egeninnsats.
3. Vedtaket forutsetter at søknaden medfinansieres av Trøndelag fylkeskommune som beskrevet i finansieringsplanen.
4. Styringsgruppe for matregion Fosen 2.0 velges i henhold til fremlagt forslag, med Mona Sjøli og Erling Iversen som politiske representanter. I tillegg skal det velges representant fra kommunedirektørforum, lokalmat aktør fra Fosen og forsvarskoordinator.

Enstemmig vedtatt

PS 06/24 Fosen på Norway Seafood festival 2024

Innledning ved prosjektleder Bjørn Erik, se vedlagte presentasjon.

Vedtak:

1. Regionrådet støtter at Fosen deltar med stand under årets Norway Seafood festival i Trondheim.
2. Kostnader knyttet til deltakelsen er estimert kr 20.000, - dekkes av tiltaksmidler.

Enstemmig vedtatt

PS 07/24 Fosen på Ski VM 2025

Innledning ved utviklingsleder Torun, se vedlagte presentasjon.

Vedtak:

Regionrådet støtter utredningsarbeidet for å kartlegge mulighetene for at Fosen aktivt deltar, og gjøres synlig med sidearrangementer under VM på ski 2025 i Trondheim.

Enstemmig vedtatt**PS 08/24 Fosenpakken 2.0**

Innledning ved Morten Warankov, Fosenbrua AS. Se vedlagte presentasjon.

Kommentarer og drøfting:

Håvard: dette er interessant, i forhold til blant annet turisme er dette mer interessant enn tilknytning til E6 gjennom Innherred. Dette må vi jobbe videre med.

Raymond: forrige gang snakket Warankov om en tidsplan, da har vi ikke god tid. Det er tiden for å komme i gang, men her må vi jobbe politisk.

Morten: det enkleste er å planlegge de siste 8 årene når man skal jobbe med Fosenbruprojektene. 3 år med regulering og 5 år med bygging. Politiske hinder kan være utfordrende. Noe kan løses lokalt, noe regionalt, noe på fylket og noe statlig. Disse hindrene må løses før vi bruker mye midler. Planlagt bruåpning 2040, der alt innen skal være løst (tuneller/Stjørnfjorden osv.) Økonomi i kommuner/fylke og stat er en utfordring mot infrastruktur. Det Fosenbrua kan bidra til at økonomien ikke belastes like hardt, (mer bomfinansiert) klarer vi å løse flere av småprosjektene vil det komme raskere på plass.

Hallgeir: vi har jobbet mye med fergeavløsningsmidler de siste 4 årene og renter. Det må vi også gjøre når det gjelder bompenger, vi må kunne ha finansiering over 40år, ikke 15 år som no. Da bør dette være bare å starte.

Morten: som Hallgeir sier ei bru kan stå i 100 år, evige bompenger, eller i 40år.? Fergeavløsningsmidler i tillegg til bompenger burde vært mulig. I dag blir dette avkortet om det blir bompenger.

Ivar: dette har vært tema tidligere også. Det er blitt vedtatt en del, uten at vi har kommet lengre. Nå som vi har Morten på plass må vi utnytte dette. Vi har dårligst veiforbindelse der de fleste på Fosen bor. Denne aksen er veldig viktig for å bygge denne regionen sammen.

Morten: gjennomfører vi disse prosjektene kan vi utnytte og rasjonalisere all transport på Fosen. Det viktigste er å være tro til en god plan. Hva som prioriteres først. Håper dere ikke tukler med rekkefølger, det kan fort ødelegge for gode prosjekter.

Hallgeir: vi må kjøre på her, vi har dårlig tid.

Ogne: dette er veldig attraktivt for Ørland og Indre Fosen, skal vi lykkes med dette må vi få til en felles interesse for hele Fosen. Alle må se verdiene av utbyggingsprosjektet. Tror

det er lurt, som du sier Hallgeir, at vi trenger samarbeidspartnere, eks som på Vestlandet. Allierte nordover kan også være et alternativ. E39 kunne gått over Fosen og nordover. Her må det jobbes for å finne allianser med samme interesser.

Oskar: det er viktig at vi får kortet ned transportetappene på Fosen, den foreslåtte traseen er derfor med og bidrar til dette. Finnes det flere løsninger på selve fjordkryssingen?

Morten: det finnes flere alternativer, men vi trenger denne modellen for å kunne lage en økonomisk modell.

Oskar: er det ikke byggelån som er største utfordringen?

Morten: jo, om vi ikke finner noen som finansierer det kan løsningen være at prosjektet er brutt opp i små nok biter til at vi får finansiering.

Erling: Nord-Fosen skal ikke brukes som et eksempel på et område som er glemt. Vi klarer selvfølgelig å se verdiene for dette i Fosen-sammenheng. Tror som flere her at det er lurt at vi ser på allierte nordover, og kan få E39 som Ogne sier.

Hallgeir: vi tar innspill underveis, vi må få til et vedtak nå. Må sette oss sammen å diskutere som sist, ved Fosenpakke 1. Forslaget står på skjermen. Vil noen stemme imot?

Torun: Vil knytte en kommentar til punkt 2 i forslaget til vedtak. Dette er et viktig punkt i veien videre. Vi har jo en regional strategi for samferdsel som ble jobbet frem for kort tid tilbake. Ta med dere budskapet hjem til kommunestyret, formannskap. Forankre ambisjonene lokalt. Dette blir et arbeid som vil pågå fremover i tid, og det er avgjørende at kommunene har eierskap til saken.

Hallgeir: det jobbes med stortingsprogram for alle parti nå. Kjør inn dette punktet om 40års nedbetalingstid i partiprogrammene deres.

Vedtak:

1. Regionrådet støtter initiativet til å utrede Fosenpakken 2.0 for å styrke infrastruktur og samferdsel i Fosenregionen
2. Kommunene i Fosenregionen oppfordres til å aktivt arbeide med innspill og regional koordinering av de ulike prosjektene og initiativene som foreligger.

Enstemmig vedtatt

PS 09/24 Fosen studiesenter- ny søknad og utredninga av varig driftsmodell

Innledning ved leder Fosen studiesenter, se vedlagte presentasjon.

Vedtak:

1. Fosenregionen søker om tilskudd for drift av Fosen studiesenter 2024/2025 for å videreføre det regionale studiesenteret på Fosen

2. Utviklingsleder i Fosenregionen gis mandat til å søke om tilskudd, hvor egeninnsats og medfinansiering legges til grunn for søknaden. Egenandelen finansieres ved bruk av disposisjonsfond.

Enstemmig vedtatt

PS 10/24, 11/24 og 12/24 ble utsatt til neste regionrådsmøte den 17.april.

Orienteringer

Innlegg om regional utvikling ved Knut Vareide fra Telemarksforskning. Se vedlagte presentasjon.

Hallgeir: Takk til Knut for en interessant presentasjon. Noen som har kommentarer eller spørsmål?

Grete: attraktivitet, hva er Fosen, hvilke varemerker har vi? Næringslivet? Hvor godt samarbeider vi der?

Torun; Konkurransen er ikke internt på Fosen, men vi konkurrerer med de andre regionene i Trøndelag og resten av landet om de beste tilbudene innenfor attraktivitet. Hør på folk som kommer fra Trondheim, de snakker om Fosen, de reiser til hytta på Fosen, med Fosenferga, dette må vi sjøl også bruke mere. Grensene er viktig når vi snakker om tjenester og kommunalt ansvar. Men ikke når vi snakker om attraktivitet og opplevelser. Da må vi selge Fosen, og stå sammen om det!

Vi må ha en bevissthet på dette, hvordan vi selger oss sammen. Da får vi også mest utbytte for pengene og ressursene som vi investerer.

Har du noen tips på det som handler om tillit Knut?

Knut: besøks-attraktivitet er det klart at dere må snakke om Fosen. Her må dere slå sammen resursene. Samarbeid på attraktivitet og næringsliv er viktig.

Kaja: vi har jo etablert Visit Fosen i Nord- Fosen nå, som vi ønsker skal bli et regionalt samarbeid.

Raymond: har AS Norge mislyktes med regionpolitikken? Vi sloss om de samme folkene?

Knut: ja, spør du meg har vi mislyktes. Men hadde jeg vært diktator i Norge er jeg ikke sikker på hva jeg ville gjort. Det slenges ut forskjellige program for distriktene politisk som ikke har funket. Kvalitet vil være viktig. Uansett blir AS Norge bedre av det.

Ivar: jeg vil tilbake til tillitstabellen, savner kommunens innbyggere i denne tabellen. Her har vi mange utfordringer. Er ikke innbyggerne viktige?

Knut: er man politiker, næringsliv, kommuneansatt eller frivillig er man vel også en innbygger.

Oskar: det er vel noen mentale sperrer som ligger i veien for at folk skal komme til oss. Klarer vi å lykkes med det regionale samarbeidet, og at vi ikke er konkurrenter. Vil vi lykkes. Kommer bro på plass vil det også bidra.

Knut: enig, vekst på Fosen må være målet, ikke hver enkelt kommune.

Grete: Osen har veldig bra økonomi, men så er det heller ikke investert noe. Hva er vi

villige til å investere for å oppnå vekst. Attraktive boligtomter finnes ikke, hva gjør vi da? Legge til rette for hyttetomter, boliger, billig å best for flest eller noe slik.

Knut: støtter det med risikovilje i kommunene også ja. Hvilken risiko er det å satse for folk om ikke kommunene vil satse.

Mona: befolkningsnedgangen på de mellom 20-40år er en realitet. Arbeid og familie er det det handler om for de fleste. Støtter Oskar at vi trenger broer, tunneller osv. For å bli tilgjengelig og attraktiv. Generasjonen under oss vil være enda mer nøye på hva de ønsker.

Kaja: vi trenger en totalitet, ikke bare tilgang. Hva har vi å tilby på ettermiddagen. Jeg kom hjem selv til en kommune som har turt å ta noen investeringer for å gjøre seg attraktiv. Vi trenger mangfoldet, det må være lov å være annerledes, det kan også bidra til attraktivitet. Hus, ja vi trenger noen billigere løsninger så folk får komme hit og prøvd å bo her.

Per: tror bare det vi har gjort så langt i dag bidrar. Vi må ha noen hårete mål for å strekke oss etter. Eks Fosenpakken 2.0, vi kan ikke slå oss til ro med det som vi har fått frem til nå. Vi har også gjort en feil med å outsource næringsutviklingen i kommunene, dette må kommunene og ordførerne jobbe med. Mye av denne utviklingen ligger i kommunenes planarbeid og i tilknytning til denne har kommunen en sentral rolle. Dere som ordførere må kommunisere ambisjoner og være tydelige på vegne av regionen.

Ogne: om vi ser tilbake til 50-tallet har vi ikke kommet så mye lengre. Ikke alle i Trondheim vet om hva Fosen er. Vi har en jobb å gjøre for å sette oss selv på kartet og ta plass.

Hallgeir: mye handler om tillit, vi må tro mer på det vi snakker om. Vi må tro at naboordføreren vil oss selv godt. Ang. Visit Fosen, dette har jeg ikke hørt noe om, da blir jeg skeptisk, hvorfor har jeg ikke hørt noe? Men ja selvfølgelig skal vi være med.

Håvard: jeg ba Visit Fosen om å ta kontakt med Ørland og Indre Fosen.

Hallgeir: var i møte med Lakseregionen, der tok vi opp akkurat de samme sakene som her i Fosensamarbeidet, ikke noe nytt. Hvorfor er vi med i den regionen? Vi må samle innsatsen og energien i egen region og samarbeide med naboregionene.

Ogne: næringslivets interesser er eneste forklaring på at vi er medlem i Lakseregionen.

Hallgeir: Osen mot Namdal, Indre Fosen mot Trondheim, dette er ikke bra, vi må løfte Fosen ilag, slik at vi blir lagt merke til. Vi kan ikke drive og shoppe tjenester der det passer oss. Jeg er villig til å hoppe av Lakseregionen. Vi blir mye sterkere om vi satser på oss selv og kraftsamlers Fosen.

Mona: bra du sa dette nå Hallgeir. Vi bruker tid, energi og krefter på dette. Få oss ei bru og la oss samarbeide!

Raymond: vi kan stjele folk og kompetanse fra Trondheim. De billigste innbyggerne vi har i Indre Fosen er de 600 som pendler til Trondheim, men legger igjen skattepengene i kommunene. Men jeg vil bruke energien på å styrke Fosen.

Hallgeir: hvem er det som har befolkningsnedgang av kommunene på Fosen, Raymond?

Ogne: hvem var det ved forrige periode prioriterte Trondheimsregionen foran møtene i Fosenregionen? Det var Indre Fosen kommune.

Raymond: slik blir det ikke nå, Oskar og jeg kan dele oss i to og møte begge steder om nødvendig.

Ivar: ja vi må kanskje tenke på det, tror nok ikke vi tjener stort på samarbeid utenfor Fosen, men for informasjonsflyten har det en verdi. Men vi har ikke fått noen nye innbyggere av den grunn.

Oskar: får vi til mere om vi melder oss ut av Trondheimsregionen? Vil forsikre forsamlingen om at det vi diskuterer i Fosenregionen er noe vi setter høyt i Indre Fosen kommune.

Hallgeir: ja det tok tid å få inn vegstrekningen Ila-Flakk i miljøpakken, og det er ikke takket være Trondheimsregionen, men Fosensamarbeidet. Det ble lagt penger og ressurser inn i dette arbeidet fra Fosenregionen.

Raymond: var på møte i Trondheimsregionen om reiseliv, bruker vi retten til å bruke Trondheim som merkevare så kan dette bidra til mange treff i søkesammenheng og reiseliv.

Ogne: jeg er enig i at Ørland burde meldt seg ut, det er feil aktører som er med i dag.

Oskar: jeg skal ikke ta Indre Fosen sin diskusjon her, vi trenger begge deler.

Kjetil: deltar i kommunedirektørforum i Trondheim, mangler Trondheim kommune sjønære arealer finnes kanskje det på Fosen, her ser vi at den mentale sperren i ligger i Trondheimsfjorden. Vi bør klare mer felles arealplanlegging.

Hallgeir: hvorfor har vi ikke Fosen Næringsforening i stedet for å delta i Næringsforeningen i Trondheimsregionen?

Torun: God tanke, men dette er det næringslivet selv som bestemmer hvilke organisasjoner de ønsker å være medlemmer i, samme som om de vil delta i Visit-selskap.

Marit: Vi må bruke mindre areal i et miljøperspektiv.

Raymond: replikk, arealforbruk, vi tar belastningen for Trondheims arealforbruk.

Erling: vi snakker om å kraftsamle Fosen, det er kanskje bedre at Fosen United har kontakten med omliggende regioner, ikke hver enkelt kommune. Gjennom et forsterket samarbeid og det å stå skulder ved skulder kan vi oppnå større gjennomslag for våre interesser og økt attraktivitet.

Torun Bakken/Bjørn Erik Vangen

Utviklingsleder/prosjektleder

FOSENREGIONEN

Interkommunalt politisk råd
